

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Kultuurhariduse osakond
Kultuurikorralduse õppekava

Hedi Armulik

RAAMATU „HARULDASTE OLENDITE TASKURAAMAT” PUBLITSEERIMINE

Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Piret Aus
MA kultuurikorraldus
Kultuurikorralduse lektor

Kaitsmisele lubatud:

Viljandi 2017

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. RAAMATU PUBLITSEERIMISE EELLUGU	4
2. ORGANISATSIOONI ANALÜÜS	5
2.1. Organisatsiooni kirjeldus	5
2.2. Organisatsiooni struktuur	6
2.3. Organisatsiooni eesmärgid, missioon ja visioon	7
3. KORRALDUSTÖÖ ANALÜÜS	9
3.1. Korraldusprotsess ja meeskond	9
3.2. Eelarve ja selle täitmine	11
3.3. Sponsorlus	14
3.4. Projekti kommunikeerimine ja teose levitamine	15
3.5. Projekti sotsiaalmajandusliku mõju analüüs	17
4. ENESEREFLEKSIOON	19
KOKKUVÕTE	22
KASUTATUD ALLIKAD	24
LISAD	26
Lisa 1 Projekti ajaline tegevuskava	26
Lisa 2 Raamatu trükitehnilised kavandid	27
Lisa 3 Eelarve	28
Lisa 4 Fotomaterjal raamatu eksemplaridest	29
SUMMARY	30

SISSEJUHATUS

Nelja aasta jooksul Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias kultuurikorraldust õppides olen lähtunud mitte niivõrd etenduskunstide ja muusika suuna vahel enda eriala valides, vaid proovides saada igalt alalt võimalikult palju erinevaid teadmisi ja kogemusi. Avardasin silmaringi nii teatri- kui muusikavaldkondades, telesarjade produktsioonis. Niisiis oli minu eesmärgiks ka lõputööna avastada enda jaoks mõni uus kultuurivaldkond. Eraldi publitseerimise valdkonda kultuurikorralduse õppekava õppeainetes ei olnud. Seetõttu on publitseerimiseks vajalike oskuste põhibaasiks enamus läbitud aineid, alates projektijuhtimisest, turundusest, organisatsiooni teooriatest kuni psühholoogiani välja. Samuti toetasid mind läbitud praktikumid ja praktikad, sest tänu nendele oli eelnevalt olnud võimalus ennast reaalsetes korraldustöödes proovile panna. Loomulikult mängisid rolli kirjalikud praktikate aruanded, mis õpetasid tegevusi paremini analüüsima, et edaspidi erinevate ülesannetega edukamalt toime tulla.

Tänu juba esimesel õppeaastal alanud koostööle Piret Ausiga sain õppejõu näol endale mentori, kes juhatas mind mitmete projektide ja töödeni. Kõik need kogemused aitasid nii tudengina kui tulevase kultuurikorraldajana areneda ning õppida. „Haruldaste olendite taskuraamatu” publitseerimise tõi minuni samuti Aus ja soov lõputööna sooritada minu jaoks täiesti uudne projekt sai teoks.

Käesolevas töös kirjeldan ja analüüsin korraldusprotsessi, mille sooritasin ajavahemikus veebruarist juunini 2016. Lõputöö kirjalik osa koosneb neljast peatükist. Esimeses käsitlen minu poolt publitseeritud raamatu kirjastamise eellugu. Teises peatükis annan ülevaate ja analüüsin Viljandi Kunstikooli, mis on antud projektiga seotud organisatsioon. Kolmandas peatükis avan loov-praktilise lõputöö jooksul tehtud korraldustööd ning analüüsin protsessi erinevaid osi. Neljas peatükk on eneserefleksioon.

1. RAAMATU PUBLITSEERIMISE EELLUGU

Kaks Suure-Jaani Kooli õpilast, Anna-Liisa Sääsk ja Inessa Saarits, tegid 8. klassis loovtööna valmis raamatu. Tüdrukud olid kirja pannud jutustused väljamõeldud olenditest ja teinud igast olendist ka erinevate kunstitehnikate abil illustratsioonid. Raamat oli kaanest kaaneni ise valmistatud, algeliselt kujundatud ja köidetud ning kandis pealkirja „Haruldaste olendite taskuraamat”.

Kuna Sääsk ja Saarits olid 2016. aasta juunikuus lõpetamas Suure-Jaani Kooli 9. klassi, otsustas kooli direktor Epp Välba, et nii väärtuslikku loovtööd võiks kasutada kooli kinkeraamatuna. Minu lõputöö juhendaja suunas mind 2016. aasta jaanuaris Epp Välba ja raamatu publitseerimise ideeni. Esimene ajurünnak raamatu väljaandmise projekti osas toimus veebruaris 2016. aastal, kus otsustasime Epp Välba ja Piret Ausiga, et minust saab trükise publitseerimise projektijuht.

Minu jaoks oli raamatu loomise, kujundamise ja publitseerimise protsess algusest lõpuni tundmatu, mistõttu pöördusin juhendaja soovitusel tollaegse Viljandi Kunstikooli direktori Kristjan Mändmaa poole. Kindel eesmärk oli raamat välja anda peale Sääse ja Saaritsa Viljandi Kunstikooli ning Suure-Jaani Kooli lõpetamist. Peale konsultatsioone Mändmaaga koostas in konkreetse tegevuskava. Autorite poolt valmistatud raamat oli põhjalik käsitöö koos nikerdatud metallnurkade ja riidest kaantega ning muude erinevate kujunduselementidega. Otsustasin, et kui projekti juhin, peab kõikide trükikojust tulevate raamatute välimus olema inspireeritud originaalköitest. Samaaegselt tegevuskava planeerimisele alustasin koos Epp Välbaga sponsorite otsimist ja erinevate rahastusvariantide kaalumist, sest aega raamatufaili trükki saatmiseni oli jäänud vähe. Publitseerimise valdkonnas kogematu inimese jaoks on neli kuud lühike ajaperiood trükise väljaandmiseks. Protsessi lõpptulemusena valmis 500 eksemplari teost „Haruldaste olendite taskuraamat”. Lisaks soovisid Anna-Liisa Sääsk ja Inessa Saarits põhikooliga samaaegselt lõpetada ka Viljandi Kunstikooli. Kuna lõpetamisest puudus ainsana lõputöö, leppisime kunstikooli direktori Mändmaaga kokku, et raamatu autorid kujundavad trükikojust teose kvaliteetse trükifaili Viljandi Kunstikooli lõputööna.

2. ORGANISATSIOONI ANALÜÜS

Minu lõputöö, „Haruldaste olendite taskuraamatu” väljaandmise juures oli mulle trükitehniliseks juhendajaks Viljandi Kunstikooli direktor Kristjan Mändmaa. Teoses avaldatud illustratsioonid olid osaliselt valminud kunstikooli õppetöö käigus ning raamatu trükifaili kujundasid Sääsk ja Saarits samuti kunstikoolis Mändmaa juhendamisel. Seega on projektiga enim seotud organisatsioon Viljandi Kunstikool.

2.1. Organisatsiooni kirjeldus

Stephen P. Robbins sõnastab organisatsiooni mõiste järgnevalt: „Organisatsioon on teadlikult koordineeritud sotsiaalne ühendus, mis on suhteliselt täpselt piiritletav olelusvorm ja toimib (suhteliselt) pidevalt ühise või ühiste eesmärkide saavutamiseks.” (Robbins 1990, lk 4–5). Viljandi Kunstikool asutati munitsipaalasutusena 29. augustil 2005. aastal. Kunstikool asutati vastavalt huvialakooli seadusele, Viljandi Linnavolikogu määrusele 24.09.2004 nr 76 „Viljandi linna arengukava muutmine ja täiendamine”, Viljandi Linnavolikogu määrusele 28.01.2005 nr 91 „Viljandi Kunstikooli põhimääruse kinnitamine” ja koollitusloa nr 3803HTM alusel Viljandi Linnavolikogu otsusega nr 267. (Viljandi Kunstikooli koduleht 2017)

Viljandi Kunstikooli kõrgemaks organiks on Viljandi Linnavolikogu. Õppima oodatakse eelkõige kunstihuvilisi lapsi ja täiskasvanuid Viljandi linnast ja maakonnast ning varasem kunstikogemus ei ole sealjuures oluline. Tegemist on huvialakooliga, kus on võimalik tegeleda

joonistamisega, maalimisega, kompositsiooniga, vormiõpetusega, disainiga, kunstiajaloo ja mitmesuguste valikainetega. Üks õppeaasta kestab 9 kuud ja õppetöö on jaotatud kolme trimestri vahel. Lisaks kohapealsele õppele käiakse väljasõitudel ja ekskursioonidel ning enne suvevaheaega toimub ühe nädala pikkune kunstilaager. Viljandi Kunstikoolis

jaotatakse õppurid erinevatesse õppeastmetesse vastavalt vanusele ja kunstialasele arengule. Eristada võib alg- ja põhikooliastet ning gümnaasiumiastet. Lisaks on huvikoolil veel mitmeid võimalusi õppetööst osasaamiseks. Liitumiseks on aastaringselt avatud nii erinevad kursused, vabakuulamise võimalus kui täiskasvanute ateljee. (Viljandi Kunstikooli koduleht 2017)

2.2. Organisatsiooni struktuur

Hierarhia aitab organisatsioonis kindlaks määrata käsuliinid, mis annavad omakorda töötajatele teabe, kellelt infot ja juhiseid saada ning kellele tuleb tehtud töödest aru anda. Inimeste rühmitumine üksustesse ja nende positsioon üksuses aitab organisatsioonil funktsionaalselt toimida. Organisatsiooni struktuur kirjeldab, kuidas on korraldatud võimusuhted, aruandlus, millised on töörühmad ning kuidas need seovad organisatsioonis ühiselt töötavaid rühmi ja üksikisikuid. (Brooks 2006, lk 200–201)

Viljandi Kunstikool on Viljandi linna munitsipaalhuvikool. Struktuurilises mõttes on kõrgemaks organiks Viljandi Linnavolikogu ja tegutsetakse Viljandi Linnavalitsuse haridus- ja kultuuriameti haldusalas. Direktori töölepinguga seotud toimingutega tegeleb linnapea või tema poolt volitatud ametiisik. Viljandi Kunstikooli põhimääruse kohaselt juhib Viljandi Kunstikooli tööd direktor. Direktori kohustus on põhimäärusest kinni pidada ja seda täita. Näiteks tuleb tal kinnitada kooli asjaajamiskord, kodukord ning muud töökorraldusdokumendid. Ühtlasi kinnitab direktor koolitöötajate ametijuhendid, kuulutab vajadusel välja avaliku otsingu koolitöötaja ametikohale ja juhatab kunstikooli õppenõukogu. Vastavalt põhimäärusele „õppenõukogu on kollegiaalne juhtimisorgan, mille ülesandeks on kunstikooli õppe- ja kasvatustegevuse kindlaksmääramine, analüüsimine, hindamine ja juhtimiseks vajalike otsuste tegemine ning mille liikmeteks on kõik õppe- ja kasvatustegevusega seotud koolitöötajad.” (Viljandi Kunstikooli põhimäärus 2017) Samuti tuuakse põhimääruses välja õpetajate ja muude koolitöötajate ülesanded: „õpetajate ülesanne on luua tingimused õppurite õpetamiseks ja kasvatamiseks, mis tugineb vastastikusel lugupidamisel, teineteisemõistmisel ning koostööl õppurite ja nende kodudega. Muude koolitöötajate ülesanne on tagada kunstikooli häireteta töö ja majandamine ning aidata kaasa soodsa õpikeskkonna loomisele.” (Viljandi Kunstikooli põhimäärus 2017)

2.3. Organisatsiooni eesmärgid, missioon ja visioon

„Organisatsiooni ja grupi määratlemisel on üheks peamiseks tunnuseks eesmärgid, mis seovad üksikud grupid ja selle kaudu inimesed organisatsiooniks.“ (Leimann, Oja, Terk 1987, lk 43–45). Fikseeritud püstitatud eesmärgid aitavad niisiis organisatsioonil oma tegevusi planeerida ning tavaliselt on sõnastatud eesmärkidel oma aegumishetk, mil oleks tarvis kavandada uued eesmärgid.

Viljandi Kunstikooli eesmärgid on välja toodud kooli põhimääruses. „Kunstikooli eesmärgiks on lastele ja noortele võimaluste loomine kunstialase huviharidusega tegelemiseks ning noore kujunemise toetamine hästi toimetulevaks ühiskonnaliikmeks.” (Viljandi Kunstikooli põhimäärus 2017)

Üldeesmärgid on välja toodud ka kooli arengukavas aastateks 2015–2017, need 12 punkti puudutavad õpilaste heaolu tagamist nii õppekava arendamise ja elluviimise näol kui ka loovuse toetamist ja ülesannete püstitamist vastavalt suutlikkusele. Teine osa eesmärkidest puudutab kooli töötajaid, nende jaoks positiivse ja loova õhkkonna loomist, hoidmist ning nende kvalifikatsiooni ja pedagoogilise kultuuri tõstmist. Kolmas osa eesmärkidest keskendub kunstikooli koostööle teiste organisatsioonidega ja koostööprojektide algatamist, korraldamist ja konkurssidest osa võtmist, tänu millele saaksid areneda nii kooli töökollektiiv kui õppurid. (Viljandi Kunstikooli arengukava..., lk 4)

Minu arvates võiksid arengukavas välja toodud eesmärgid ollagi segmenteeritud vastavalt sihtgruppidele, kellele need suunatud on. Ülaltoodud jaotus on minu analüüsi tulemus ning leian, et sellisel viisil oleksid need paremini liigendatud ja mõistetavad. Eesmärk peaks olema mõõdetav, aga antud arengukavas loodud eesmärgid jäävad liiga üldisteks. Neil pole ei arvulisi ega ajalisi konkreetseid määratlusi (näiteks kui palju koostööprojekte prognoositakse kolme aastaga teha), mis teeb peagi vananeva arengukava tulemuste hindamise umbkaudseks.

„Organisatsiooni loomise ja funktsioneerimise olemust iseloomustatakse mõistega ‘missioon’. Missioon vastab üldiselt küsimusele, miks süsteem eksisteerib ja milleks see vajalik on. See aitab luua kujutluspildi organisatsiooni olemusest ja väärtushinnangutest. Missioon ühendab organisatsiooni liikmeid ja innustab neid ning on seotud organisatsiooni tegevuse eesmärkidega. (Leimann, Oja, Terk 1987, lk 43–45)

Kunstikooli missioon kõlab järgnevalt: „Kunstikooli missiooniks on kasvatada rõõmsameelseid, iseseisvaid, tolerantseid, töökaid, koostöövõimelisi, ettevõtlikke, maailmast huvitatud, kunsti armastavaid ja mõistvaid inimesi, kes kultuuriteadlike individidena kannaksid edasi nii põliseid väärtusi kui oleksid võimelised märkama, toetama ja ellu viima innovaatilisi ning loomingulisi ideid.” (Viljandi Kunstikooli arengukava..., lk 3) Leian, et kunstikooli missioon on sõnastatud piisavalt täpselt ja lühidalt. See näitab, mida ja miks kunstikool oma tegevusega taotleb.

Visioon peaks peegeldama organisatsiooni tulevikku suunatud strateegilisi kavatsusi. Visioon toimib meeskonnale suunanäitajana. Visioon kirjeldab ideaali, milleni tahetakse jõuda, ning see ei pea sisaldama arve. (Kreegimäe 2010)

Viljandi Kunstikooli visiooniks on: „Kunstikooli õppekorraldus lähtub laste/noorte ealistest iseärasustest ja on loominguliselt paindlik, toetamaks iga õpilase individuaalset arengut. Kunstikool on avatud huvikool, kuhu on oodatud kõik kunstist huvitatud õppijad. Soovime kunstihariduse tuua võimalikult rohkemate õpilasteni ning olla võimalikult ligipääsetav ka neile noortele, kelle õppimine on raskendatud tervislikel, majanduslikel või muudel põhjustel. Jõu- ja eakohase arendava loometegevuse kõrval valmistab kunstikool noori ette ka edasisteks kunstiõpinguteks järgmistel haridusastmetel. Kunstikool on linnaruumis aktiivselt toimiv, kohalikele ja rahvusvahelistele koostööprojektidele avatud kaasaegne haridusasutus, kus valitsevad loomingulist mõtlemist toetavad töösuhted, toimub töötajate ja töömeetodite pidev areng ning kehtivad kaasaegsed töö- ja juhtimispõhimõtted.

Kunstikooli visioon on minu arvates liiga laialivalguv, samas on seal välja toodud tulevikuideaal, mis seisundis kooli soovitakse näha ning kuidas see toimima peaks. Visioon kattub osaliselt ka kooli eesmärkidega, mis on igati loogiline ja pigem positiivne näitaja.

3. KORRALDUSTÖÖ ANALÜÜS

Järgnevalt annan ülevaate raamatu publitseerimise protsessist. Kajastan korraldusprotsessi, meeskonna loomist ja tööjaotust, sponsorlust, eelarvestamist, raamatu esitluste korraldamist ja raamatu väljaandmise sotsiaalmajanduslikku mõju nii majandusliku kui ühiskondliku heaolu vaatenurgast.

3.1. Korraldusprotsess ja meeskond

Korraldusprotsess sai alguse 2016. aasta veebruaris, mil minu lõputöö juhendaja Piret Aus viis mind kokku Suure-Jaani Kooli direktori Epp Välbaga. Veebruarikuus kaardistasin ajaliselt peamised tegevused (vt lisa 1). Otsustasin, et kuigi minu jaoks on tegemist esmakordse publitseerimisega, saaksin vajalike ülesannetega esialgu ise hakkama. Projekti jooksul osales korraldusprotsessis koos minuga 9 inimest. Esimese asjana rääkisime Välbaga läbi sponsorite leidmise, ta kontakteerus viie kohaliku ettevõttega. Epp Välbaga koostöös leidsimegi rahastuse raamatu kirjastamiseks. Teose trükitehnilise poolega seoses konsulteerisin korduvalt Kristjan Mändmaaga, kes on eelnevalt publitseerimisega kokku puutunud. Mändmaa oli teose autorite Inessa Saaritsa ja Anna-Liisa Säase juhendajaks raamatu kujundamisel ja küljendamisel ning raamatu lõpliku trükifaili loomisel. Keelekorrektuuri tegi Sirje Urbel. Kuna raamat oli väga eriliste kaaneelementidega, oli trükisele tarvis kinnitada ka kaunistustega metallnurgad. Nurkade paigaldamise tehnoloogia töötas välja ja nurki paigaldas Külli Armulik, paigaldajana abistas Siivi Tõnuri. Hooandja jaoks filmitud „Haruldaste olendite taskuraamatu” reklaamvideo valmimise eest vastutas Anett Männiste. Autoriõiguste osas nõustas mind Marko Lõhmus. Üksnes minu ülesanneteks oli tegeleda publitseerimise eelarve, trükikoja kokkulepete ja arvetega, Hooandja korraldusega (v. a. video), litsentsilepingutega, raamatuesitluste korraldamisega, sundeksemplaridega, esitluskutsete kujundamise ja saatmisega ning muude jooksvate ülesannetega.

Lisaks minule osales projektis kaheksa inimest, kes abistasid erinevates valdkondades. Kristjan Mändmaa soovitas meeskonda võimalikult väiksena hoida. Trükikojale valmiskujul trükifaili saatmisele eelneb mitmeid etappe, millega peaksid kõik meeskonnaliikmed regulaarselt kursis olema ja seetõttu muudaks suurearvuline meeskond publitseerimisprotsessi ainult keerukamaks ja aeglasemaks.

Esimesel koosolekul koostasime tegevuskava ja määrasime tähtajad. Kõige olulisem oli leida vähemalt ühe kuni kahe kuu jooksul rahastajad. Samal ajal pidin Mändmaalt saadud informatsiooni põhjal otsustama, millised saavad olema raamatu trükitehnilised lahendused. Koostasin kavandid (vt lisa 2), mille põhjal teha päringud. Hinnapäringud esitasin neljale erinevale trükikojale: AS Pakett, Greif OÜ, Vali Press OÜ ja Print Best OÜ. Viimane trükikoda osutuski valituks. Valiku tegin Print Best OÜ kiire reageerimise, professionaalse nõustamise ja nende paindlike tehniliste lähenemiste tõttu. Trükis pidi valmima tekstiilkaantega, prantsuse köitega (õmmeldud liimköide), metallist nurkadega ja esikaanele pressitud jäljendiga, mille tarbeks tuli toota veel eraldi piltkleebis ning see jäljendisse liimida. Tegemist oli eriti ekstreemse ülesandega, millega iga trükikoda toime ei tule. Tellimust komplitseeris veelgi fakt, et raamatu sisu oli vaid 36 lehekülge. Õmmeldud liimköidet kasutatakse tavaliselt alates 100–150 leheküljearvuliste teoste puhul, sest antud köite puhul liimitakse murtud paber võrdsete leheküljearvudega kimbukestesse ning seejärel õmmeldakse kimbukesed omavahel kokku. Kui lehekülgi on vähe, on antud tehnoloogiat väga keeruline rakendada, sest liimitud paberikimbukesi tekib samuti vähe ja need omavahel kokku õmmelduna võivad luua ebakvaliteetse ja –atraktiivse tulemi. Õnneks oli trükikoda valmis peale kahte kohtumist enda poolt andma kõik, et selline extravagantne tellimus vastu võtta ning peale materjalide valimist jõudis minuni esialgne hinnapakkumine. Jõudsin raamatu autoritega kokkuleppele, et nad loovad raamatusse mõlemad juurde veel kaks lugu ja kaks illustratsiooni ning sellega õnnestus ka raamatu mahtu kasvatada 48-leheküljeliseks. Metallist nikerdatud nurkade paigalduse jaoks otsustasin meeskonda kaasata eraldi inimese. 3. mail 2016 jõudis minuni Print Best OÜ tellimuse kinnitus. Kaanekleebiste arvu muudatuse tõttu tekkinud ootamatu lisatöö tõttu tuli hiljem veel allkirjastada lisasumma maksmine, sellepärast ei ole näiteks tellimuse kinnituses nähtav summa ja eelarves olev summa ühene.

3.2. Eelarve ja selle täitmine

Detailset kava soetamiseks ja kasutamaks teatud ajaperioodi jooksul raha ning muid ressursse nimetatakse eelarveks. Eelarve aitab planeerida tulevaseid kulusid ja tulusid ning veenduda, kas kulude katmiseks on piisavalt ressursse. Eelarvestamine on juhtimisarvestuse üks osa ning suunatud ajaliselt tulevikku. Eelarvete eesmärkideks on nii osategevuste kontrollimine ja mõjutamine, ressursside efektiivne paigutamine kui kasutamine. Samuti võimaldab eelarve koostamine juhtida tähelepanu võimalikele konfliktisituatsioonidele ja potentsiaalsetele probleemide ennetamisele ja avastamisele. (Alver, A. & Alver, L. 2011, lk 244)

Suure-Jaani Kooli direktori soovitusel põhinedes planeerisime tellida 500 eksemplari „Haruldaste olendite taskuraamatut”. Esimese asjana selgitasin välja, kui palju läheb maksma täpselt samasuguste metallnurdade tellimine nagu olid Saaritsa ja Sääse raamatu käsitsi valmistatud eksemplaril. Järgmisena kaardistasin koos Print Best OÜ müügijuhiga Birgit Otsaga sobivad trükitehnilised vajadused, et müügijuht saaks valmistada esimese prognoositava hinnapakumise. Aprilli lõpus valminud pakkumist tuli aga tingimuste täienemisel muuta ning uue pakkumise vastuvõtmisel kinnitasin tellimuse maikuu esimeste päevade jooksul. Eelarves kajastub raamatu trükk koos lisateenustega: kaanekleebiste trükk, pressitud jäljend esikaanel, musta mati fooliumiga kujutis esikaanel, foolio raamatuseljal.

Otsustasin raamatu publitseerimise projekti lisada Hooandja keskkonda. MTÜ Hooandja tegutseb hooandja.ee koduleheküljel ning selle üheks eesmärgiks on aidata loominguga tegelevatel inimestel enda tegevusi tutvustada ja aidata leida tegevusele rahastust ning laiemat tuntu (MTÜ Hooandja põhikiri, lk 1).

Hooandja projekti puhul arvestasin ühe kuluartiklina Hooandja kingituste soetamise ja nende saatmisega. Hooandjast oli plaanis saada tulu 500 €. Hooandja toimib keskkonnana, kus projekti eest vastutaja peab ise pakkuma summa, mida soovib annetajatelt saada, ja aktiivsuseperioodi, mis vahemikus projekt keskkonnas üleval on. Kui vastutaja pakutud aja jooksul ei saa tema poolt pakutud summa annetajate abil täis kogutud, projekti ei rahastata. Kui projektile annetakse rohkem, saab vastutaja ka vastavalt suurema summa raha. Annetuste kogusummast läheb 7% MTÜ Hooandjale ning saadud kogusummast (kaasa arvatud MTÜ Hooandjale kuuluv 7%) tuleb maksta ka 20% tulumaksu riigile.

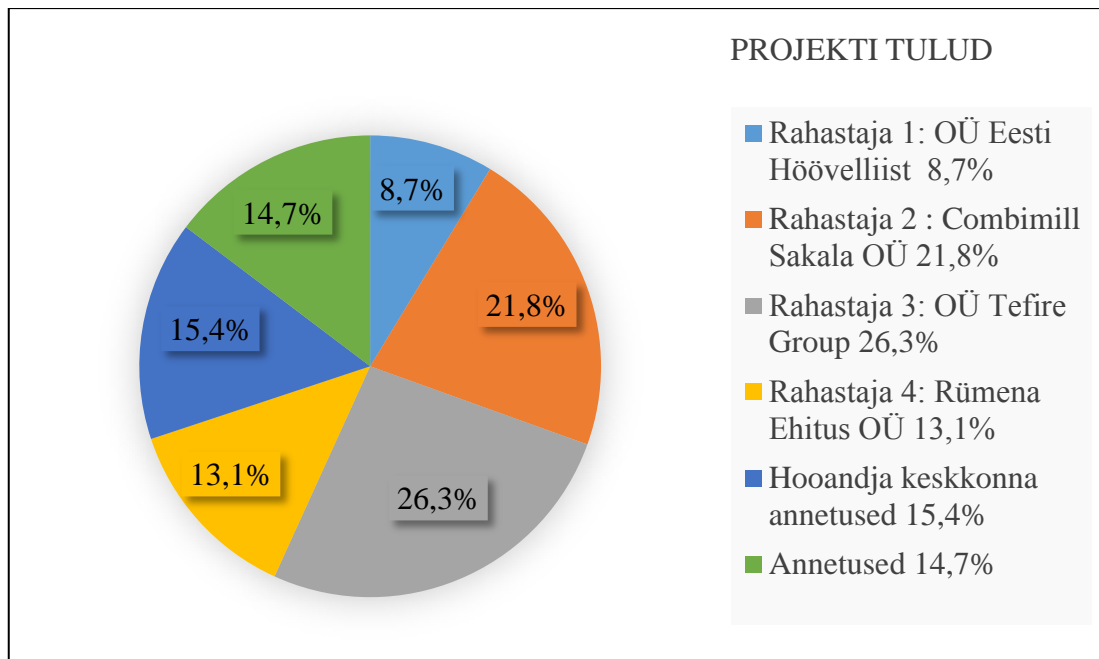
Eraldi kuluartiklina arvestasin esialgu samuti 1%–2% kogueelarvest raamatuesitluste tarbeks.

Lisaks Hooandjast planeeritud tulule kogusime annetusi heategevusliku sündmuse raames, Autoritel oli aprillikuu lõpus ja maikuu alguses Suure-Jaanis ka oma kunstinäitus, kus külastajatel oli võimalik raamatu kirjastamiseks annetuse teel oma panus anda.

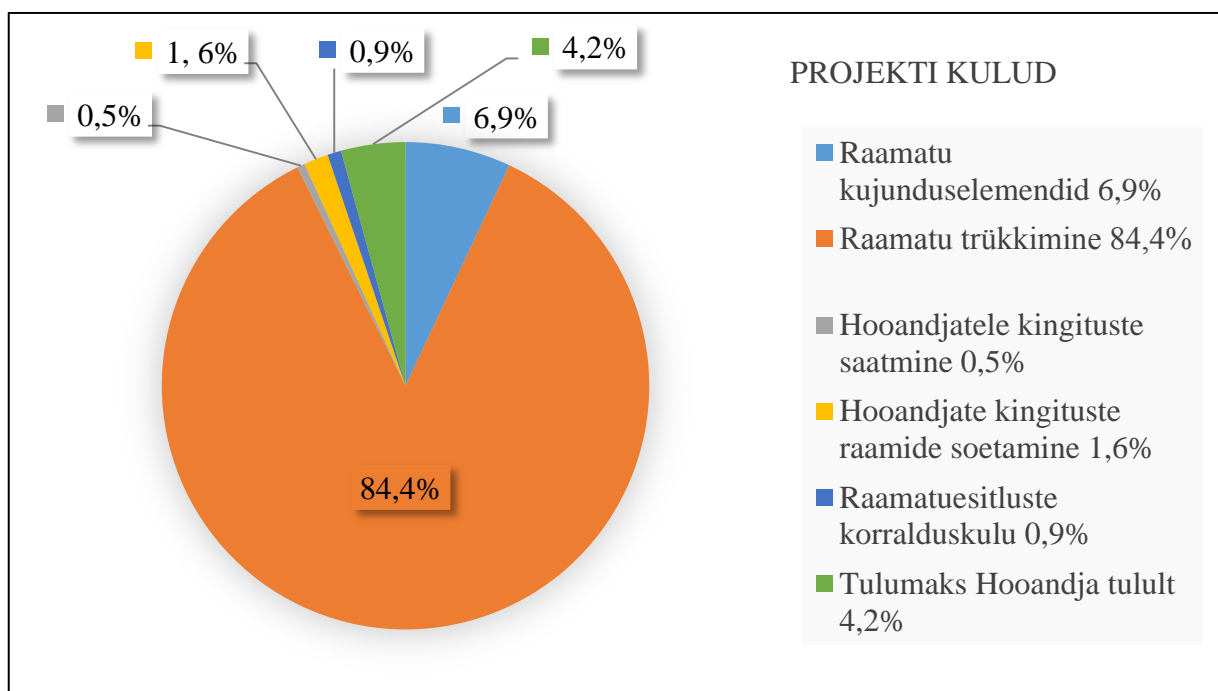
Suurem osa tulust tuli kohalikelt ettevõtetelt, kes olid nõus trükiste ilmumist toetama. Raamatu publitseerimist rahastasid OÜ Eesti Hõõvelliist, Combimill Sakala OÜ, Rūmena Ehitus OÜ ja OÜ Tefire Group.

Eelarves planeeritud kulud olid 2314,00 € ning reaalselt kujunes kulusid 2742,98 € ehk kulud suurenesid 428,98 € võrra. Peamiselt kasvatasid kulusid trükitehnilised eripärad ja nende täpsustamisel muutus 500 eksemplari trükkimise hind. Tulusid oli planeeritud 2314,00 € ja täidetavaks summaks osutus 2746,53 € ehk tulu suurenes 432,53 € võrra. Summa reaalsust mõjutas samuti raamatu trükihinna tõus, sest kui oli aeg rahastajatelt reaalselt tulu küsida, oli summa muutunud.

Hooandja annetusi tuli samuti oodatust 80,00 € rohkem ning annetusi heategevuslikust sündmusest Suure-Jaani Koolis ja kunstinäitusel olnud annetuskastist tuli prognoositud 53,00 € asemel 403,13 €, mis oli ootamatu ja on minu arvates märkimisväärne, näidates kogukonna tugevat toetusavaldust noortele autoritele. Tulude ja kulude protsendiline jaotus on välja toodud joonistel (vt joonis 1 ja joonis 2).

Joonis 1. Projekti tulude protsendiline jaotus

Joonis 2. Projekti kulude protsendiline jaotus

Joonis 1 kirjeldab protsendiliselt rahastusallikaid, millega on kaetud joonis 2 välja toodud trükise publitseerimise kulud. Kõik täpsed eelarvesse planeeritud ja täidetud summad on leitavad täielikust projekti eelarvest (vt lisa 3).

3.3. Sponsorlus

Eelnevalt ülikoolis läbitud ainete, praktikumide ja praktikate raames olen õppinud, et sponsorlus ei ole annetamine, vaid tehing, millest saavad otseselt või kaudselt kasu mõlemad osapooled.

Raamatu publitseerimiseks vajalik tulu tuli suures jaos sponsoritelt. Saatsime 32 sponsorkirja, millest 15 kirja said ka positiivse või negatiivse vastuse. Eesmärgiks oli leida rahalised sponsorid, kes toetaksid just „Haruldaste olendite taskuraamatu” trükkimist. Koostööd tegin lõpuks nelja erineva ettevõttega, keda ka eelnevates peatükkides mainitud: OÜ Eesti Hõõvelliist, Combimill Sakala OÜ, Rümeh Ehitus OÜ ja OÜ Tefire Group. Toetussummad jagunesid kusjuures erinevalt, mitte võrdselt, nagu olin planeeritavas eelarves kajastanud.

Kohalike ettevõtete toetussummad olid järgnevad:

- 1) OÜ Eesti Hõõvelliist 240,00 €;
- 2) Rümeh Ehitus OÜ 360,00 €;
- 3) Combimill Sakala OÜ 600,00 €;
- 4) OÜ Tefire Group 720,00 €.

Ettevõtete jaoks oli oluline kohalike noorte saavutusele kaasa aitamine, tegemist on organisatsioonidega, mis tähtsustavad just selliseid algatusi.

Nii eduka rahastuse taga oli peamiseks abijõuks Epp Välba. Suure-Jaani Koolil on head sponsorlussuhted ja aktiivne koostöö kohalike ettevõtetega. Seetõttu oli Välbal ettekujutus, millised ettevõtted võiksid osutada võimalikeks rahastajateks. Hindan, et ilma Välbata ei oleks olnud rahastuse saamine sellises mahus võimalik olnud ning oleksin kindlasti pidanud sponsoreid otsima pikemaajaliselt.

Suure-Jaani Kultuurimajas 20. juunil 2016. aastal toimunud raamatuesitlusel tuli sponsorina appi Arturi Juures OÜ juhataja Reiko Sülle. Ettevõtte panustas laua katmisel erinevate suupistevaagnate ja jookidega ning vastutas stilistikaelementide olemasolu eest ruumis. Reiko Süllani juhatas mind Epp Välba, kes võttis üle suhtluse kohviku juhatajaga

ning nii saigi alguse sponsorlustehing. Sülla on ka varasemalt kohalikel Suure-Jaani sündmustel pakkunud usaldusväärset ja kvaliteetset toitlustusteenust. Viljandis 29. juunil 2016. aastal toimunud raamatuesitluse jaoks sponsoreid ei olnud. Kõik esitluskulud said kaetud Hooandjast kogutud annetustega.

3.4. Projekti kommunikeerimine ja teose levitamine

Publitseerimise eemärgiks ei olnud raamatute müümine, vaid teosest pidi saama Suure-Jaani Kooli kinkeraamat. Seetõttu otsustasin, et minu eesmärgiks ei ole niivõrd raamatut turundada, vaid hoopis kommunikeerida situatsiooni, kus kaks põhikooli lõpetavat neitut on nii andekad ja töökad, et on võimelised looma ja kujundama terve raamatu jagu materjale, mis on kvaliteetsed ja omanäolised.

Kommunikatsioon tähendab ühise märgisüsteemi abil teatud aimustele, hoiakutele, emotsioonidele, faktidele ja mõtetele omistatud tähenduste edastamist isikute vahel. Kommunikeerides on oluline läbi mõelda, kes on sõnumi lähetaja, mida sõnum sisaldab, miks kasutatakse valitud kanaleid, kellele sõnumit suunatakse ja milline on sõnumi mõju. Sealjuures tuleks eristada isiklikku ja massikommunikatsiooni. Isiklik lähtub pigem isikute otsestest suhtlusest silmast silma, telefoni või kirja teel, personaalne suhtlusviis on massikommunikatsioonist kiirem ja võimaldab saada lihtsamini mõlemasuunalist tagasisidet. Massikommunikatsioonis edastatakse sõnumit aga ilma isikliku kontakti ja vahetu tagasisideta. Tagasiside on niisiis pigem ühesuunaline ja potentsiaalse tarbijani jõuda on kohati keerulisem, sest kuigi teave jõuab paljudeni, on keeruline haarata selektiivset tähelepanu. (Vihalem 2008, lk 178–179)

Esiteks sisestasin info kahest raamatuesitlusest kohalikesse (info)portaalidesse, et teave esitlustest jõuaks võimalikult erinevate sihtgruppideni. Kuna minu kindlaks eesmärgiks oli peamistesse Viljandimaa raamatukogudesse jätta üks kuni kaks teost laenutamiseks, olin planeerinud, et mida rohkem inimesi külastab esitlusi, seda rohkem tähelepanu leiab raamat edaspidi ka raamatukogudes, andmaks indu võibolla ka kellelegi teisele enda teose loomiseks ja kirjastamiseks. Samuti sisestasin kahe esitluse sündmuse Facebooki keskkonda.

Saatsin kutsed esitlustele raamatu publitseerimisega seotud isikutele, koostööpartneritele ja sponsoritele. Kutse kujundas ise ja kui toimus Viljandi esitluskoha muudatus, disainisin selle kohta teavituse ning saatsin laiali nii hooandja.ee keskkonnas annetanud inimestele, sponsoritele kui koostööpartneritele.

Viljandi kohalik ajaleht Sakala tegi kahest raamatu autorist artikli, kus noored neiu rääkisid raamatu sünniloo ning muudki põnevat.

Kuna tegemist oli kinkeraamatuga ning enamus eksemplaridest kuuluvad peale valmimist Suure-Jaani Koolile, aga raamatu trükifail jääb alles, koostas autorite kaitseks litsentsilepingu. Lepingu täit sisu enda töös ei avalda, kuid selle peamiseks kindlaks põhimõtteks oli, et lepingujärgselt kuulub trükifail ja selle edasine kasutusõigus vaid raamatu kahele autorile Anna-Liisa Säasele ja Inessa Saaritsale.

500 eksemplarist 8 läksid sundeksemplarideks. Sundeksemplari seaduse kohaselt tuli Eestis valmistatud trükiste sundeksemplarid saata järgnevasse raamatukogudesse (Sundeksemplari seadus 12.12.2016):

- 1) Eesti Rahvusraamatukogu 2 eksemplari,
- 2) Tartu Ülikooli Raamatukogu 2 eksemplari,
- 3) Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogu 2 eksemplari,
- 4) Eesti Akadeemiline Raamatukogu 1 eksemplar,
- 5) Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu 1 eksemplar,
- 6) Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu 1 eksemplar.

Antud loetelu kehtis kuni 31.12.2016, sest korraldusprotsessi ajal kasutatud sundeksemblari seadus on praeguseks kehtetu.

21 raamatut läksid sponsoritele ning 10 kohalikele Viljandimaa raamatukogudele, üks neist sealhulgas ka Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia raamatukogule. Ainuke võimalus teost osta oli raamatuesitlustel, teose maksumuseks oli 10 eurot. Suure-Jaanis müüdi 6 raamatut ja Viljandis 17 raamatut. Eelarvet kavandades ei olnud teost planeeritud müüa. Mõlemad autorid said 10 autorieksemplari.

3.5. Projekti sotsiaalmajandusliku mõju analüüs

Kultuurisündmuse sotsiaalmajanduslikku mõju on võimalik uurida, toetudes erinevatele aspektidele. Selle hindamiseks võib vaadelda sündmuse majanduslikku mõju, turismi-, keskkonna-, kaubanduse-, sotsiaalkultuurilisi-, psühholoogilisi- ning poliitilis-administratiivseid mõjusid. (Eestis toimuvate kultuuri..., lk 14)

Kirjandus on loomemajanduse tegevusaladest kõige tihedamalt seotud kultuuripärandiga, kunstiga, disainiga ja reklaami avaldamisega (Eesti loomemajanduse olukorra..., lk 40). Kirjastamise sektor on majandusharudest seotud haridusega (peamiselt kõrgkoolid), kutse-, teadus- ja tehnikalase tegevusega (tõlked ja fotograafia), töötleva tööstusega (salvestiste paljundus, trükindus ja selle sidusalad) ning kaubandusega (jaemüük, rahvusvaheline hulgimüük ja vahendamine) (Eesti loomemajanduse olukorra..., lk 40).

Ühe raamatu publitseerimise puhul on sotsiaalmajanduslik mõju pigem valdkonnakeskne. Kõige otsesemalt mõjutab see kirjastajaid, trükikodasid, autoreid, toimetajaid, illustraatoreid, kujundajaid, turundus- ja kommunikatsiooni valdkonnas töötavaid inimesi, teatud puhkudel ka ajakirjandust. Kuna „Haruldaste olendite taskuraamat” ei valminud jaemüügi jaoks, vaid Suure-Jaani Kooli kinkeraamatuks, vähenes sellega ka sotsiaalmajanduslik mõju. Seetõttu hindan, et majandusharudest said eelkõige kasu töötleva tööstusega seotud valdkonnad.

Kui aga avada antud projekti sotsiaalmajandusliku tulu poolt ühiskondlikku heaolu puudutavate kriteeriumite kaudu, võin väita, et kahe kohaliku Suure-Jaani Kooli õpilase 8. klassi loovtööst alguse saanud raamatu publitseerimine oli heaks eeskujuks ka kõigile teistele kohalikele noortele. See tuli eriti tähelepanuväärselt esile, korraldades Suure-Jaanis heategevuslikku sündmust raamatu kirjastamiseks. Kõik kooli õpilased ja personal olid suureks abiks ning koos kohalike elanikega taheti panustada võimalikult palju, et kahe noore inimese unistus täide viia. Raamatu autorite sõnul olid mitmed koolikaaslased küsinud, kas neil oleks võimalik näiteks ise midagi sarnast ette võtta kontserdi- või näitusekorraldamise näol. Minu arvates oli oluline kohalikele noortele näidata, et ise enda koolitöodes julgemalt ja suuremalt panustades on saavutuste variante mitmeid.

Viljandi raamatuesitluse eel tegi ajalehe Sakala reporter Kristiina Baum raamatu autoritega intervjuu. Intervjuust ilmus omakorda artikkel Sakala paber- ja digilehes. Järgnevalt lisan lühikesed väljavõtted artiklist, mis näitavad, kuidas kirjastusprotsess autoreid ja avalikkust mõjutas.

„Möödunule tagasi vaadates tunnistasid tüdrukud, et raamatu väljaandmist nad ei lootnud. „Mõte teha raamat tundus lahe ja ilus, aga me ei uskunud, et see ka teoks saab,” tunnistas Sääsk. Pisut heidutas mõte, miks peaks nende joonistused kellelegi korda minema. Toetajad arvasid aga teisiti ja nii tekkis tunne, et raamatut vajatakse. Selgus, et olendid liigutasid südant ja tekitasid lugejates äratundmisrõõmu. „Inimesed ütlevad, et nad tunnevad end Kõrrepeades [tegelased raamatust – H. A.] ära. Ma ei tea, mida nad täpselt mõtlevad, aga nii nad ütlevad,” rääkis Saarits naerdes. Sääse sõnul tuleb olendeid võtta osaliselt sümbolitena. „Nad näitavad, et siin maailmas on veel midagi, mida silmaga ei näe.”” (Baum 2016)

Minu meelest on antud väljavõtte artiklist heaks näiteks, kuidas noortel on annet ja tahtmist erinevaid ideid teoks teha, aga eneseusu või eeldatavate vahendite puuduse tõttu võivadki ideed ainult ideedeks jääda. Usun ja loodan, et „Haruldaste olendite taskuraamat” on eeskujuks mitmetele noortele inimestele.

4. ENESEREFLEKSIOON

Kui juhendaja pakkus mulle lõputööna välja raamatu publitseerimist, olin teemast koheselt huvitatud. Enda ülikooliaastate jooksul olen saanud proovida erinevaid ameteid nii kontserdikorralduses, etenduskorralduses, sarjade produktsioonis kui filmifestivali juures. Arvasin, et just kirjastamine võiks olla see, mis saaks olla viimaseks kultuuriakadeemias omandatud teadmiseks, ja otsustasin õpetliku pakkumise vastu võtta.

Minu teadmised publitseerimisprotsessist olid nullilähedased, mistõttu oli kasulik Piret Ausi eelnevatest kogemustest lähtuvad nõuanded kirja panna. Kuna trükitehniliste terminitega polnud me kumbki detailsusteni kursis, juhatas Aus mind Kristjan Mändmaani, kel publitseerimis- ja disainialast kogemust aastate jagu. Mändmaalt sain teadmised tehniliste lahenduste võimalustest. Läksin esimesele kohtumisele arvamusega, et mõistlik on valida paari kindla lahenduse vahel. Kuuldes aga, millised tehnikad saadaval on, mõistsin peagi, et otsustamisprotsess võtab palju rohkem aega. Õppisin esimese asjana, mida on vajalik trükikodadega suheldes päringus kindlasti kajastada ja mida peaks üldse sellise eriprojekti kohta enne päringu esitamist müügijuhtidelt uurima.

Teine arengukoht oli suhtlus trükikodadega. Eelnevate praktikate käigus olin kokku puutunud vaid reklaamtrükiste (plakatid, flaietid) tellimise ja kujundusprotsessiga. Nüüd olin aga olukorras, kus pidin vastutama, et trükikoja ja minu kommunikatsioon oleks võimalikult täpne ja trükitehniliste detailide suhtes korrektne.

Meeskonda hoidsin võimalikult väiksena, ka see oli mulle uus kogemus ja õppimiskoht. Tavaliselt olen olnud osa meeskonnast, kus on püsivalt kogu projekti jooksul pigem kümme või rohkem liiget. Olles sellise eriprojekti juht, sain kiiresti aru, et mida vähem inimesi püsivalt töökorraldusse kaasan, seda kiiremini toimub kogu publitseerimisprotsess. Mõistsin, et kuigi väiksema meeskonnaga on üldiselt projektijuhil ülesandeid rohkem, on samas kogu korraldusperioodi jooksul lihtsam kulgu ja valukohti märgata ning vajadusel teha vastavalt olukorrale õiged otsused.

Teatud hetkel sain ülesandeid jaotades aru, et on mõned valdkonnad, kus vajan kindlasti rohkem abi. Näiteks mõistsin, et sponsorite leidmisel vajan lisajõudu ja pöördusin koheselt

Epp Välba poole. Vajadus tekkis, sest ma ei olnud osanud piisavalt adekvaatselt hinnata, kui palju aega kulub trükitehniliste päringute koostamiseks ja seejärel erinevate trükikodadega suhtlemiseks. Olin rahul, et oskasin õigel ajal olukorda korrektselt hinnata ja kaasata abi just siis, kui seda vaja oli.

Sain kogemusi ja teadmisi seoses raamatu publitseerimise autoriõiguste, sundeksemplaride ja International Standard Book Number koodi (edaspidi ISBN) asjus. Autoriõigusi puudutavat õppeainet olin parasjagu läbimas ning autoriõiguste alaste teadmiste ja lepingutega aitas mind Marko Lõhmus. Oli väga huvitav õpitavaid teadmisi koheselt praktikas rakendada. Kuni 2016. aasta lõpuni kehtinud sundeksempolari seadust tutvustas Piret Aus. Algusest lõpuni iseseisvaks avastamiseks jäi ISBN koodi puudutavad asjaolud. ISBN on raamatu rahvusvaheline standardnumber. See on 13-kohaline, ainult üks kord kasutatav numbrikombinatsioon, mis koosneb teose prefiksist, rühmatunnusest, kirjastustunnusest, raamatutunnusest ja kontrollnumbrist. Väljaandele antud ISBN ei või muuta, asendada ega uuesti kasutusele võtta. (Eesti Rahvusraamatukogu koduleht 2017) Võtsin ühendust Eesti Rahvusraamatukogu nõustajatega, kes aitasid selgitada koodi tausta, kuidas seda kasutada, mis on üldised reeglid ja mida peaksin enda veidi spetsiifilisema projekti puhul taotlust täites silmas pidama. Koodi tellisin läbi Eesti Rahvusraamatukogu kodulehekülje, kasutades teaviku ISBN taotlusvormi.

Raamatuesitlustega seoses sain kogemuse e-kutsete kujundamisel. Leidsin mitu kasulikku tasuta vabakasutuses olevat veebikeskkonda, kus enda põhimaterjalide olemasolul on võimalik luua nii A4 mõõdus plakateid, A5 mõõdus flaiereid kui erinevas formaadis kutseid.

Raamatuesitluste puhul õppisin loogiliselt üles ehitama sõnavõtte, tänamist ning kõike muud, mis esitluste juurde kuulub. Viimases oli taaskord juhendajaks Piret Aus, kes tõi näiteks peale Suure-Jaanis toimunud raamatuesitlust välja minu korralduse positiivsed ja negatiivsed küljed. See aitas mul Viljandis toimunud raamatuesitluse kava üles ehitades olla tähelepanelikum, õppida enda vigadest ning säilitada kavas juba toimivad punktid. Mõlemad esitlused õnnestusid minu hinnangul edukalt. Esitluste külastajad nägid esmakordselt trükisooja raamatut ning hooandja.ee keskkonnas annetanud inimesed said kätte enda kingitused (vt lisa 4).

Leian, et publitseerimise protsessi projektijuhina sain rohkelt kogemust, minu meeskonnas olnud inimesed olid alati valmis enda teadmisi jagama. Sain juurde enesekindlust, olles esimest korda juhi rollis ning tänu sellele testida pingetaluvust, õppimiskiirust ning delegeerimis- ja korraldusoskust üldisemalt.

Ühtlasi oli olemas kindlustunne, et Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia õppejõudude näol olid korraldustöös abiks rohkete teadmiste ja kogemustega mentorid. Nelja aasta jooksul kultuurikorralduse erialal läbitud õppeainetest oli rohkelt kasu, samuti praktikumidest ja praktikatest.

KOKKUVÕTE

Käesolev töö teose „Haruldaste olendite taskuraamat” publitseerimisest on kirjalik ja analüütiline osa minu Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia kultuurikorralduse õppekava loov-praktilisest lõputööst. Tööst leiab raamatu publitseerimise eelloo, korraldusprotsessiga seonduva organisatsiooni kirjelduse ja analüüsi ning projekti korraldusmeeskonna, eelarve, sponsorite, ettevalmistusperioodi ja sotsiaalmajandusliku mõju kirjeldused. Viimases peatükis kajastan eneserefleksiooni näol, mida kogu korraldusprotsessi käigus ja järel õppisin ning kuidas kirjastuskogemus mind kultuurikorraldajana arendas.

„Haruldaste olendite taskuraamatu” näol on tegemist trükisega, mis esmakordselt valmis kahe raamatu autori Anna-Liisa Sääse ja Inessa Saaritsa käsitööna Suure-Jaani Kooli 8. klassi loovtöö ülesandena. Kuna teosest võis leida noorte autorite endi kirjutatud lood ning loodud illustratsioonid ja üks eksemplar oli välja tulnud nii edukalt, tekkis kooli direktoril Epp Välbal mõte publitseerida raamat Suure-Jaani Kooli kinkeraamatuna. Välbalt jõudis pakkumine minu lõputöö juhendaja Piret Ausini, tänu kellele sain idee elluviimise enda ülesandeks.

Teost trükiti 2016. aasta maikuus 500 eksemplari ning enamuse neist on praegusel hetkel Suure-Jaani Kooli kinkeraamatud. Raamat valmis originaalile võimalikult sarnane, olles trükitehniliselt igale trükikojale keerukaks väljakutseks. Tekstiilist jäljendite, kleebise ja metallnurkadega kaantega „Haruldaste olendite taskuraamat” on teos, mis pole mitte ainult minu lõputöö, vaid ühtlasi raamatu autorite lõputöö Viljandi Kunstikoolis. Sääsk ja Saarits kujundasid raamatu trükifaili Kristjan Mändmaa juhendamisel.

Lõpetuseks tänan kõiki meeskonnas olnud inimesi, ilma kelleta poleks saanud raamat teoks saada just nii nagu eesmärgiks oli. Meeskonnaliikmed Anna-Liisa Sääsk, Inessa Saarits, nende perekonnad, raamatu trükitehniline nõustaja Kristjan Mändmaa, Siivi Tõnuri, Anett Männiste, Sirje Urbel ja Külli Armulik mängisid kõik publitseerimises olulist rolli. Minu

tänuõnad kuuluvad ka idee autorile ja sponsorlusega tegelenud Epp Vālbale ning kõikidele sponsoritele, kes raamatu ilmumisele kaasa aitasid. Ūhtlasi tänan enda juhendajat Piret Ausi, ilma kelleta poleks olnud võimalik loov-praktilise lõputööna kirjastada nii erilist raamatut. Aus oli kogu korraldusprotsessis alati valmis nõustama, jagama teadmisi, kogemusi ja edasiviivat kriitikat.

KASUTATUD ALLIKAD

Aavik, H. 2010. Praktiline internetiturundus. Seitse sammu eduka äriini internetis. Tallinn: Äripäev.

Alver, A. & Alver, L. 2011. Majandusarvestus ja rahandus. Leksikon. A-L. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda.

Baum, K. 2016. Kõrrepea, kes andis tõsistele täiskasvanutele ninanipsu. *Ajaleht Sakala*, 29.06. <http://sakala.postimees.ee/3746593/korrepea-kes-andis-tosistele-taiskasvanutele-ninanipsu>, (23.04.2017).

Brooks, I. 2006. Organisatsioonikäitumine: üksikisik, rühm ja organisatsioon. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda.

Eesti loomemajanduse olukorra uuring ja kaardistus. Kirjastamine. 2011. Eesti Konjunkturiinstituut. <http://www.ki.ee/publikatsioonid/valmis/7>. Eesti loomemajanduse olukorra (2011) uuring ja kaardistus - Kirjastamine.pdf, (11.04.2017).

Eesti Rahvusraamatukogu koduleht. Mis on ISBN? <http://www.nlib.ee/isbn/>, (06.05.2017).

Eestis toimuvate kultuuri- ja spordisündmuste regionaalse majandusliku mõju hindamine ning analüüs. 2012. Eesti Konjunkturiinstituut. http://www.ki.ee/publikatsioonid/valmis/Kultuuri-ja_spordisundmuste_majanduslik_moju.pdf, (21.04.2017).

Kreegimäe, K. 2010. Organisatsiooniõpetus. <http://organisatsioon.weebly.com/index.html>, (21.12.2017).

Leimann, J., Oja, E., Terk, E. 1987. Ettevõtte strateegiline juhtimine. Tallinn: Valgus.

MTÜ Hooandja põhikiri. <http://www.hooandja.ee/sites/default/files/uploads/pohikiri.pdf>, (10.04.2017).

Robbins, S. P. 1990. Organization Theory. Structure, Design and Applications. Prentice: Hall International Editions.

Sundeksemplari seadus. RT I 1997, 16, 259; RT I, 2014, 131. <https://www.riigiteataja.ee/akt/112072014131>, (12.12.2016).

Vadi, M. 2000. Organisatsioonikäitumine. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

Vihalem, A. 2008. Turunduse alused. Tallinn: Kirjastus Külim.

Viljandi Kunstikooli arengukava aastateks 2015–2017.

<https://www.viljandi.ee/documents/36926/488500/Kunstikool.pdf/d9f66440-db4c-4a3a-b9b5-3eca92f4796d>, (21.04.2017)

Viljandi Kunstikooli koduleht. Dokumendid. <http://viljandikunstikool.ee/wp-content/uploads/2016/04/Vo0026705.rtf>, (28.03.2017).

Viljandi Kunstikooli koduleht. Koolikorraldusest.

<http://viljandikunstikool.ee/oppimine/koolikorraldusest>, (28.03.2017).

Viljandi Kunstikooli põhimäärus. 2008; RT IV, 07.08.2012, 13.

<https://www.riigiteataja.ee/akt/407082012013>, (28.03.2017).

LISAD

Lisa 1 Projekti ajaline tegevuskava

Kohtumised vajaliku teabe hankimiseks	16.02.2016–23.02.2016
Raamatu kavandite arutelu autoritega	03.03.2016–05.03.2016
Trükitehniliste kavandite edastamine trükikotta	07.03.2016
Raamatu tekstid korrektuuri	22.03.2016
Hooandja video tähtaeg	04.04.2016
Trükikoja pakkumise kinnitus	11.04.2016–17.04.2016
Heategevuslikud üritused annetuste kogumiseks	29.04.2016
Trükieelne korrektuur	05.05.2016
Raamatufail trükikojale	09.05.2016
Raamatute vastuvõtmine trükikojast	25.05.2016 – 05.06.2016
Raamatuesitluste kava koostamine	05.06.2016 – 07.06.2016
Raamatuesitlus Suure-Jaanis	20.06.2016
Raamatuesitlus Viljandis	29.06.2016

Lisa 2 Raamatu trükitehnilised kavandid

<p>RAAMAT 1</p> <p>tiraaž: 300 maht: 32 lk + kaaned köide: klamberköide sisuvärvid: 4/4 kaanevärvid: 4/0 järeltöötlus: kaanel <i>offset</i> lakk sisupaber: G-print 115 grammi kaanepaber: G-print 170 grammi</p>	<p>RAAMAT 4</p> <p>tiraaž: 300 maht: 36 lk + kaaned köide: õmmeldud liimköide sisuvärvid: 4/4 kaanevärvid: 4/0 eeslehe värvid: 4/0 järeltöötlus: <i>soft touch</i> laminaat sisupaber: <i>Munken cream print</i> 150 grammi kaanepaber: <i>Munken cream print</i> 100 grammi eeslehe paber: <i>Munken cream print</i> 150 grammi</p>
<p>RAAMAT 2</p> <p>tiraaž: 300 maht: 32 lk + kaaned köide: klamberköide sisuvärvid: 4/4 kaanevärvid: 4/0 järeltöötlus: kaanel <i>offset</i> lakk sisupaber: <i>Munken cream print</i> 115 grammi kaanepaber: <i>Munken cream print</i> 200 grammi</p>	<p>RAAMAT 5</p> <p>tiraaž: 300 maht: 36 lk + kaaned köide: õmmeldud liimköide sisuvärvid: 4/4 kaanevärvid: 4/0 eeslehe värvid: 1/0 järeltöötlus: <i>soft touch</i> laminaat sisupaber: <i>Munken cream print</i> 150 grammi kaanematerjal: kalingur eeslehe paber: <i>Colorit</i> 150 grammi</p>
<p>RAAMAT 3</p> <p>tiraaž: 300 maht: 36 lk + kaaned köide: õmmeldud liimköide sisuvärvid: 4/4 kaanevärvid: 4/0 järeltöötlus: <i>soft touch</i> laminaat sisupaber: <i>Munken cream print</i> 150 grammi kaanepaber: <i>Munken cream print</i> 100 grammi eeslehe paber: <i>Colorit</i> 200 grammi</p>	<p>RAAMAT 6</p> <p>tiraaž: 300 maht: 36 lk + kaaned köide: õmmeldud liimköide (prantsuse köide) sisuvärvid: 4/4 kaanevärvid: 1/0 Foolia eeslehe värvid: 1/0 järeltöötlus: <i>soft touch</i> laminaat sisupaber: <i>Munken cream print</i> 150 grammi kaanematerjal: selg – kalingur, kaas - miradur eeslehe paber: <i>Colorit</i> 150 grammi</p>

Lisa 3 Eelarve

KULULIIK	PLANEERITUD SUMMA	OSAKAAL EELARVEST (%)	TÄIDETUD SUMMA	OSAKAAL EELARVEST (%)
Raamatu kujunduselemendid	188,00 €	8,20%	188,00 €	6,90%
Raamatu trükkimine	1 896,00 €	81,90%	2 314,80 €	84,40%
Hooandjatele kingituste saatmine	20,00 €	0,90%	14,02 €	0,50%
Raamid Hooandjate kingitustele	40,00 €	1,70%	45,10 €	1,60%
Raamatuesitluste korralduskulu	35,00 €	1,50%	24,46 €	0,90%
Tulumaks Hooandja tulult	100,00 €	4,30%	116,00 €	4,20%
MTÜ Hooandja tasu 7%	35,00 €	1,50%	40,60 €	1,50%
KOKKU	2 314,00 €	100,00%	2 742,98 €	100,00%

TULULIIK	PLANEERITUD SUMMA	OSAKAAL EELARVEST (%)	TÄIDETUD SUMMA	OSAKAAL EELARVEST (%)
Rahastaja 1: OÜ Eesti Hõõvelliist	474,00 €	20,50%	240,00 €	8,10%
Rahastaja 2: Combimill Sakala OÜ	474,00 €	20,50%	600,00 €	20,20%
Rahastaja 3: OÜ Tefire Group	474,00 €	20,50%	720,00 €	24,20%
Rahastaja 4: Rümeha Ehitus OÜ	474,00 €	20,50%	360,00 €	12,10%
Hooandja keskkonna annetused	365,00 €	15,80%	423,40 €	14,20%
Annetused	53,00 €	2,20%	403,13 €	13,50%
Teose müügitulu	0,00 €	0,00%	230,00 €	7,70%
KOKKU	2 314,00 €	100,00%	2 976,53 €	100,00%

Lisa 4 Fotomaterjal raamatu eksemplaridest

Foto 1. „Haruldaste olendite taskuraamatu” eksemplarid ja hooandja.ee keskkonnas annetajate kingitused (Jaanus Siim 2016, Suure-Jaanis).

SUMMARY

Publishing of „The Pocketbook of Extraordinary Creatures”

Hedi Armulik

This final paper is about publishing book called „The Pocketbook of Extraordinary Creatures” and it is analytical written part of my University of Tartu Viljandi Culture Academy culture management creative-practical graduation paper. From this paper you can find the story behind publishing, description and analytics of organization which is connected with publishing and also descriptions of project’s team, budget, sponsors, preparation details of project and socio-economic impact. In last chapter I’m doing self-reflections of how organizing process taught me and how did publishing experience involve me as a culture manager.

„The Pocketbook of Extraordinary Creatures” is a book, which first time was made by hand by the authors Anna-Liisa Säask and Inessa Saarits as their 8th grade creative work assignment. Since all the stories and illustrations in the book are written and created by young authors themselves and one sample of the book was successful, headmaster of Suure-Jaani School Epp Välba got an idea to publish book as school’s giftbook. Välba’s idea got to my graduation paper supervisor Piret Aus, thanks to who I got assignment to make the idea into reality.

500 books were printed in May 2016 and most of those right now are Suure-Jaani School’s gift books. Book is as similar as possible to the original handmade sample, which means it was quite complicated task to any printing house. „The Pocketbook of Extraordinary Creatures” with textile cloth cover, presses, stickers and metallic corners, was not only my final paper, but also final work of Viljandi Art School for book’s authors. Säask and Saarits designed the book’s print file with the supervision of Kristjan Mändmaa.

Finally I am going to thank all people who were in my team, without them the book would have not came out just the way I had planned. I thank young talented authors Anna-Liisa Sääsk and Inessa Saartis, their familys, book's print technic supervisor Kristjan Mändmaa, Siivi Tõnuri, Anett Männiste and Külli Armulik. My great thanks will belong to author of the idea and sponsors manager Epp Välba and also to all sponsors who helped to publish the book. I would also like to thank my supervisor Piret Aus, without whom I could have not been able to publish book as special like that as my final paper. Aus was always ready to tutor me in organizing process and share her knwoledge, experiences and constructive critics.

**Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele
kättesaadavaks tegemiseks**

Mina, _____ Hedi Armulik, _____

(*autori nimi*)

(sünnikuupäev: _____ 17.12.1993 _____)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

_____, „Raamatu „Haruldaste olendite taskuraamat” publitseerimine” _____,

(*lõputöö pealkiri*)

mille juhendaja on _____ Piret Aus _____,

(*juhendaja nimi*)

1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni; 1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. Olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Viljandis, _22.05.2017_ (*kuupäev*)